

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ARIKAN

**Fikri Mülkiyet Hukukunda
Televizyon Program
Formatlarının Korunması**



İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
YAZARIN ÖNSÖZÜ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XIX
BİBLİYOGRAFYA.....	XXIII

GİRİŞ

KONU İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

§ 1. KONUNUN TAKDİMİ, ÖNEMİ ve SINIRLANDIRILMASI.....	1
I. Konunun Takdimi	1
II. Konunun Önemi	5
III. Konunun Sınırlandırılması	8

Birinci Bölüm

TELEVİZYON PROGRAM FORMATI KAVRAMI, BENZER KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ VE ESER NİTELİĞİ

§ 2. FORMAT KAVRAMI ve TÜRLERİ.....	11
I. Format Kavramı	11
A. Genel Olarak	11

B. Televizyon Program Formatı Kavramı	12
C. Televizyon Programı ve Televizyon Program Formatı Kavramı.....	14
II. Format Türleri	18
A. Show Programı Formatı	19
B. Dizi Programı Formatı	19
III. Program Formatı, Treatment ve Senaryo Arasındaki İlişki	22
A. Genel Olarak	22
B. Program Formatı ve Treatment	22
C. Senaryo ve Program Formatı	23
D. Değerlendirme	24
IV. Program Formatı ve Eser Kavramı	25
A. Program Formatı ve Fikrî İçerik.....	25
B. Program Formatı ve Soyut Fikir	26
1. Soyut Fikirlerin Somut Ürünlerden Ayırdedilmesi.....	31
a. Genel Olarak	31
b. Fikir Kavramı.....	31
c. Program Formatının Somutlaşması	36
2. Program Formatlarının Korunması	39
a. Program Formatının Hukukî Niteliği	40
b. Korumanın Şartları	42
c. Eser Sahipliği	42
aa. Program Formatı Temelinde Oluşturulan Televizyon Programlarında Eser Sahipliği.....	44
bb. Birlikte Eser Sahipliğinde Malî Hakların Kullanılması	47
cc. Birlikte Eser Sahipleri Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümlemesi.....	47
dd. Yapımcı Firmanın Malî Hak Sahipliği	49
d. Filme Çekmenin Hukukî Niteliği.....	50
V. Program Formatlarında Eser Sahibinin Hususiyeti Kavramı	54

A. Eser Sahibine Mahsus Olma Hususu	54
B. Şekillenme Kalitesi	55
C. Formatlarda Hususiyet	56
D. Münferit Unsurlar Bakımından Hususiyet.....	56
1. Moderasyonlarda Hususiyet.....	56
a. Moderasyon Tarzında Hususiyet	58
b. Moderatörün Taklit Edilmesi	59
2. Başlıklarda Hususiyet	60
3. Karakterlerde Hususiyet ve Fikrî Hukuk Korunması	62
4. Yarışma Oyunları ve Sorularda Özgünlük	65
5. Müzik Unsurlarında Hususiyet	69
6. Programın İçerik Yapısında Hususiyet	71
7. Arka Plan Unsurlarında Hususiyet	72
8. Kombinasyonlarda Hususiyet	74
a. Özgün Şekillendirme Hareket Sahası	75
b. Özgün Şekillendirme	76
E. Değerlendirme	76

İkinci Bölüm

TELEVİZYON PROGRAM FORMATLARININ MUKAYESELİ HUKUKTA KORUNMASI

§ 3.KONUNUN KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ YERİ.....	79
I. Genel Olarak	79
II. Fransız Hukuku'nda Program Formatlarının Korunması	80
A. Genel Olarak	80
B. Fransız Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Program Formatlarının Korunması	80

C.	Fransız Haksız Rekabet Hukukunda Program Formatlarının Korunması	82
D.	Değerlendirme	83
III.	İngiliz Hukukunda Program Formatlarının Korunması	83
A.	Genel Olarak	83
B.	İngiliz Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Program Formatlarının Korunması	84
C.	Hughie Green Davası	86
D.	İngiliz Haksız Rekabet Hukukunda Program Formatlarının Korunması	89
E.	Kanuni Düzenlemelerle Problemi Çözme Çalışmaları	92
F.	Değerlendirme	93
IV.	Alman Hukukunda Program Formatlarının Korunması	93
A.	Genel Olarak	93
B.	Almanya'da UrhG. Kapsamında Program Formatlarının Korunması	94
C.	Alman Marka ve Haksız Rekabet Hukukunda (UWG) Program Formatlarının Korunması	95
D.	Culpa in Contrahendo Hükümleriyle Program Formatlarının Korunması	96
E.	Alman Hukukunda Sözleşme Yoluyla Program Formatlarının Korunması	97
F.	Değerlendirme	98
V.	ABD. Hukukunda Program Formatların Korunması	98
A.	Genel Olarak	98
B.	ABD. Hukuku'nda Program Formatlarının Telif Hakkıyla Korunması	100
C.	ABD. Haksız Fiil Hukukunda Program Formatlarının Korunması	102
1.	Genel Olarak	102
2.	Sözleşme Benzeri İşlem (Quasi Contract)	102

3. Güven İlişkisinin Zedelenmesi (Breach of Confidential Relationship)	103
D. Değerlendirme	105

Üçüncü Bölüm

PROGRAM FORMATLARININ FİKRİ MÜLKİYET HUKUKUNDA KORUNMASI

§ 4. TELEVİZYON PROGRAM FORMATLARININ FİKRİ ve SANAT ESERLERİ KANUNU KAPSAMINDA KORUNMASI	107
I. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun Koruma Konusu	107
II. Telif Haklarının İhlal Edilmesi	108
III. Eser Bölümlerinin Korunması	109
IV. Eserin Korunan Bölümlerinin Telif Hakları Bağlamında Değerlendirilmesi	110
A. İçerik ve Şekil Arasında Ayrım Yapılmasının İlke Olarak Önemsizliği	110
B. İşlenme Eserler Bakımından Değerlendirme	111
C. Program Formatlarının Talimat Niteliğinde Korunması	112
1. Talimatların İçtihatlarda ve Doktrinde Değerlendirilmesi	113
2. Gerekçeleştirme Eksikliği	114
3. Hukuk Politikası	115
D. Formatlar Bakımından Değerlendirme	116
V. Serbest ve Serbest Olmayan Kullanma	116
A. Kullanımın Yoğunluğu	117
B. Uyuşan Hususların Karşılaştırılması	118
C. Formatların İzin Verilen ve Verilmeyen Kullanımları	119
VI. Değerlendirme	120
§ 5. HAK İHLALİNDE AÇILABİLECEK DAVALAR	121

I. Genel Olarak	121
II. Tespit Davası	121
III. Tecavüzün Ref'i Davası	123
IV. Tecavüzün Men'i Davası	125
V. Tazminat Davaları	125
§ 6. PROGRAM FORMATLARININ FİKİR ve SANAT ESERLERİ KANUNU DIŞINDAKİ HUKUKİ YOLLARLA KORUNMASI	128
I. Genel Olarak	128
II. Culpa in Contrahendo Çerçevesinde Koruma İmkânı.....	128
III. Sebepsiz Zenginleşme Hükümleri Çerçevesinde Koruma İmkânı	133
IV. Değerlendirme.....	134
V. Sözleşme Hükümleri Çerçevesinde Koruma İmkânı.....	135
§ 7. MARKA HUKUKUNDA PROGRAM FORMATLARIN KORUNMASI.....	136
I. Genel Olarak.....	136
II. Marka Hukuku'na Göre Koruma Şartları	137
A. Marka Olarak Korunabilen İşaret	137
1. Marka Olarak Format	138
2. Marka Hukuku Bakımından Format Unsurları	139
B. Marka Hakkının Oluşumu	140
1. Tescil.....	141
2. Kullanılma İle Ayırt Edici Nitelik Kazanılması	145
III. Marka Hukuku ve Başlıkların Korunması.....	148
IV. Özdeş İşaret ve Ürünler.....	148
V. Benzer İşaretler ve/veya Ürünler	149
VI. Tanınmış Marka Bağlamında Program Formatlarının Değerlendirilmesi	151
VII. Marka ve Başlık Korumasında Sahiplik Kavramı	153
VIII. Değerlendirme	153

§ 8. HAKSIZ REKABET HÜKÜMLERİNE GÖRE PROGRAM FORMATLARININ KORUNMASI	155
I. Genel Olarak	155
II. Haksız Rekabetin Unsurları	157
III. Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Haksız Rekabete Hâkim Olan İlkeler	158
IV. Formatların Taklit Edilmesinin Dürüstlük Kuralına Aykırlığı	160
A. Haksız Rekabet İlkeleri Bağlamında Kendine Özgü Olma Hususu	161
B. Rekabeti Haksız Hale Getiren Durumlar	164
1. İltibas (Karışıklığa Neden Olmak) (TTK. md. 57/5)	165
2. İmalat veya Ticaret Sırlarından Yararlanma veya Yayma (TTK. md. 57/8)	166
3. Aldatıcı Reklam	167
4. Character Merchandising ve Haksız Rekabet Koruması	168
V. Değerlendirme	169
VI. Haksız Rekabetin Sonuçları	169
A. İhtiyati Tedbir	169
B. Hukuki Sorumluluk	170
1. Tespit Davası	170
2. Men (Önleme) Davası	170
3. Haksız Rekabetin Sonucu Olan Maddî Durumun Ortadan Kaldırılması	170
4. Maddi ve Manevi Tazminat Davaları	171
SONUÇ	173

